

المنعطفات في طريق الدعوة

So Manga Silayan ko Lalan o Panolon a Iplalang Ami

(al Khutbah 42)

Ki: Alim, Hassanor M. Alapa

al Murshid al Am

al Insan Islamic Assembly of the Philippines

إِنَّ الْحَمْدَ لِلَّهِ نَحْمَدُهُ وَنَسْتَعِينُهُ وَنَسْتَغْفِرُهُ وَنَعُوذُ بِاللَّهِ مِنْ شُرُورِ أَنْفُسِنَا وَسَيِّئَاتِ
أَعْمَالِنَا مَنْ يَهْدِهِ اللَّهُ فَلَا مُضِلَّ لَهُ وَمَنْ يَضِلَّ فَلَنْ تَجِدَ لَهُ وَلِيًّا مُرْشِدًا، وَأَشْهَدُ أَلَّا
إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ، اللَّهُمَّ صَلِّ وَسَلِّمْ
وَبَارِكْ عَلَى مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَعَلَى آلِهِ وَصَحْبِهِ وَمَنْ اهْتَدَى بِهِدْيِهِ إِلَى
يَوْمِ الدِّينِ ... وَبَعْدُ:

فَيَا عِبَادَ اللَّهِ يَقُولُ الْحَقُّ تَبَارَكَ وَتَعَالَى فِي الْقُرْآنِ الْكَرِيمِ:
قُلْنَا اهْبِطُوا مِنْهَا جَمِيعًا فَإِمَّا يَأْتِيَنَّكُمْ مِنِّي هُدًى فَمَنْ تَبِعَ هُدَايَ فَلَا خَوْفٌ
عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ (البقرة 31)

Innalhamda lillāhi nahmaduhu wa nastāīnuhu wa nastagfiruh, wa na'ūdubillāhi min shurūri anfusinā wa sayyiāti a'mālinā, man yahdihillāhu falā mudhillalahu, wa may yudhlil falan tajida lahu waliyyan murshidā, wa ash'hadu allā ilāha illallāhu wahdahu lā sharīka lahu, wa ash'hadu anna Mohammadan abduhu wa rasūluh, Allāhumma salli wa sallim wa bārik alā Mohammadin sallallāhu alayhi wa salallama wa alā ālihi wa sahabihi wa manihtadā bihad'yihī ilā yawmidd dīn wa ba'du:

Fayā ibādallāhi, Yaqūlul Haqqu Tabāraka wa Ta'ālā fil Qur'ānil Karīm:

Qulnah bitū minhā jamīan fa'immā ya'tiyannakum minnī hudan faman tabi'a hudāya falā khawfun alayhim wa lā hum yahzanūn (al Baqarah 31).

So langowan a podipodi a go so samporna' a bantog na rk o Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى), bantogn tano Skaniyan go mamangni tano ron sa tabang, a go mangni tano Ron sa sapngan Iyan so manga dosa tano, go lomindong tano ko Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى) phoon ko manga antiyor o manga ginawa tano, a go so pangararata o manga galbk tano, sa taw a toroon skaniyan o Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى), na da' a makadadag on, na sa taw a dadagn iyan na di nka dn mitoon sa salingogopa iyan a phakatoro' on.

Manga Oripn o Allah:

So lalan o panolon na mapayag i toos a go tagota'o, a matitho i antap, ogaid na so phagokit on na mabibinntay sa kakhidolas iyan sii sa manga silayan a khaawat iyan skaniyan sii ko lalan a kkdgn a mapiya, kna' o ba giyoto na kagiya sominilay skaniyan thibaba' odi' na inalin iyan so niyat iyan, ogaid na klidn oto. Kadaklan a kapkhaadn o kapkhidolas sii sank'a'i a manga silayan na onga a panamar odi' na kabaya' a mabagr sii ko kapnggalbk, batabolabaw a maggdam tano a so siran oto a pthalingoma siran ko galbk sii ko kalamalama o panolon a Islam imanto, na mazisipat iran so kapatiiis a go so kapagiklas, sabap ko kiatalingoma iran minsan pn adn a mian'g iran odi' na kiamasaan iran a pd sa kiarasay odi' na kiasiksa' odi' na kiabono' o taw a inawidan iyan so pandi' o panolon a Islam ko miaonaan iran.

Phoon sank'a'i a pasiga', na mamakot tano sa katoro'a tano sank'a'i a mangoda a Muslim a kaooyatan sa mokit ko tpng a kiazinagadan a go so kianggalbk, sa kapdi on oto phoon ko kidolas sii ko apiya anda ko manga silayan o lalan sa di niyan masisino. Na pantag sa da'a midolas a palo ko oriyan o kiathakna' iyan, sa madarakp so btad ko da pn kapakargn o karaota on, sa so kalindinga ko sakit na tomo' a di so kapamolongi ron. Go bnar so Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى) gowani a tharo'on iyan a:

(Go mataan a giya'i so lalan akn a mathitho na kdga niyo skaniyan, na di niyo khdga so manga lalan ka masagomparak kano niyan ko lalan iyan, gioto na iniwasiyat iyan rkano ka an kano makapananggila'). (Tharo anka a giya'i so lalan akn a ipphanolon akn so Allāh sa mookit sa toro'an, sakn a go so taw a inonotan ako niyan, go miasotisoti so Allāh a go kna' ako a pd ko manga pananakoto).

Manga Gomagalbk a Phakaogop ko Kidolas:

Sii ko da tano pn kabinntaya sii sank'a'i a manga dolasan a go manga silayan sa mokit sa kapayaga on a go so kiplalangn on, na mapiya rki tano a kaosaya tano ko manga btad a kapapantagan, a go so manga gomagalbk a phakaogop sii ko kakdga sank'a'i a manga silayan. So kaaada o sabot ko agama a so miagin'taw ron so manga kangodaan ko tnday o manga ragon a miaipos, a go so kapoporipaw sii ko kapaganad ko agama a go so kaada' o sinanad ko agama, a go so kialangkap o bagl o kabinasa a go so kiapamakay sa langowan taman, a go so kiaadna ko kazanka' ko paratiaya a rakz a migagayib so pangitaban o sagorompong a so phagator ko manga pphamanolon ko Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى), go so kiabinntay o panolon a go so pphanolon on ko kataronko' a go so kiarasaya kiran, na langon dn oto na btad iyan so kapharowa niyan sa manga smbag a galbk a go manga pangrar a go panamar a phakapoon ko manga taw a iaawid iran a akal so Islam, balabaw ron so manga kangodaan kiran, sa giyanan na btad a waraan a di kiran khasanka', ogaid na patoray a katago'an oto sa impita' iyan a so khasiyap iyan ko kidolas, a go so kabinntay niyan sa manga tpng a di phakabgay sa gona a di khabantog so bobolos iyan.

Di Tano Snditan so Manga Niyat:

Ski tano sii sank'a'i a kaprinayaga tano sank'a'i a manga silayan a phakaawat ko lalan ko panolon a ontol, na da' a bantak tano a rowar ko kaosiyat a go kanggonana'o, sa pangilay ko kasoso'at o Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى), sa di mititk ko pamikiran tano sa ba adn a znditan tano a manga pamikiran, odi' na adn a babantakn tano a sakataw a Muslim.

So Kata'o a go so Manga Dolasan Iyan:

Pd ko piakalkik sankai a manga dolasan na so fitna o kata'o, sa so phagokit ko lalan na amay ka makakowa sa manga okit a kata'o a go knal, ko oriyan o kaaawasi ko akal iyan a go so kiataap iyan a miaadn on, na phakagdam skaniyan sa kiapakatogalin a mala' na khasirang ko paganay a komilang a pd ko sindaw o kata'o, a go sii ko oriyan o kiapamatiya' a go so kiapakasima' sa maito', na khapikir iyan a so miaparoli niyan a pd sa kata'o na dianka' a mala', na pagantapn iyan sa phakagaga sa kapakambowat iyan sa manga kokoman ko pd ko siampayan o kata'o niyan ko manga titayan, sa adn oto a pkhpit sii ko rinayagan o sabagi' sankai a manga titayan sa khabrn on sa di tharima' sa kapakipagosaya' sa apiya antaa, odi' na khadakp skaniyan o kiaiikmat na pnggalbk sa kapanmbag sa pakaiza' ko agama (iftā') sa kokoman a kitab ko sabagi' a manga awid a akal a so pkhisogat on, na bnr so taw a mitharo' sa: *Aya lbi a maprs ko manga taw sii ko kapangifta na so lbi kiran a maito' i kata'o.* Sa khisampay so btad ko sabagi' a imbaba' iran so btad o manga imām tano a manga mujtahid a miangaona, amay ka masopak iran so pamikiran iyan, sa aya minos na tharo'on iyan a: *Siran na manga mama na skami mambo' na manga mama.*

Go pd ko dolasan o kata'o, so kipaarn o kabaya' ko kata'o ko taw a phagokit ko lalan, sa ikasigi niyan so kabatiya' a'go so kapamariksa', sa matin's so panamar iyan sii sankai a blangan sa ibagak iyan so kalamalama o jihād a go so galbk a salakaw, a so pphangnin skaniyan o panolon, sa khabaloy so btad sii rkaniyan a kasawit a akal, a go kaddkha' a kata'o, a go kapakipagorad sii ko manga pandangan o manga payagan a pd iyan so salakaw ron, sii sa manga bandingan a palaya' dn pamikiran a linang, go khasalak a khabaloy so pankatan o mama a sii ko dianka' o miabatiya' iyan a pd sa manga kitab, sa di niyan dn lililingayn so kaona sii ko paratiaya a go so jihād a go so tpng, sa gioto na kaklida ko manga timbangan, a go karata' a kadianka', a di phakaogop sii ko kathabanga' a phagonga sa lalayan.

Na aya kalinding roo langon, na so kaplobaa tano ko ilmo' a phakanggay a gona a di tano ron maikmat, a go di tano ron thakabor, sa tatankdn tano lalayan a so di tano katawan na lbi a madakl a di so miaknal tano, na sa taw a pikirn iyan a miakasowa' na giyoto dn i kiaboda niyan, a go ikoyapt tano so kata'o san ko kanggalbka on, a go di tano rompakon so kapangifta, sa pakablagn tano so manga rarb tano sa pantag sa kapayaga ko pamikiran a ontol, sa di tano galidan sii sa sabot a katatamanan a masimpit, a go diankaan tano so manga taw ko tarotop a dianka' iran, go adn a inikalimo' o Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى) a taw a miaknal iyan so dianka' o ginawa niyan.

So Pagltan o Manga Sapak a go so Manga Tomadng:

Go pd ko dolasan ko lalan so kiawidn a akal o phagokit on ko bontal sa lawan ko kaaawidn iyan a akal ko pamotosan a onayan, odi' na makizolbiya' ko bontal ko da niyan pn kapakithabanga' ko onayan a pamotosan, sa giyanan na lalan a ribat a go piakalkik ko satiman a masa, sa sii ko da nka pn kapangniya ko taw a pdolonn ka ko manga sapak, na wajib a pakabknn ka on mona so manga pakaasal o paratiaya, ka an makambowat so phakasonggod on sa kathapapay niyan ko manga sogo'an o Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى), a go mitindg iyan so langowan a phangnin on o Islam, a pd sa manga rankom a timbl a go so manga sagintas sa masoso'at on a go matatarima' iyan sa ipzimba niyan ko Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى), na amay pman ka balowin tano so manga sapak a manga bandingan a onayan a patoray so kinggolalann on, sa datar o ba sarat a onayan sii ko kapagphoon ko lalakaw sii ko lalan, na mataan a ski tano na pkhabogaw tano so taw a ndolonn tano a go pkhaadnan tano sa manga pangalang ko lt iran a go

so It o kaokit iran ko lalan, na khatoon tano so manga ginawa tano a minisibay tano a onga ankoto a okit a ribat, sa wajib a pakambidaan tano so pagltan o kathgl anka on sa ginawa nka, a go so kathgl anka on ko taw a salakaw rka, sa katotokawan sii rki tano a so panolon a Islam na mianagipoon ko kapphakabkna niyan ko paratiaya sii ko manga ginawa, sa maphakambowat iyan so paratiaya a so minisonggod iyan so khi manga rk on sii ko kapthapapay ko manga sogo'an o Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى), sa da' a ba on kathangn, sa da rki tano so kasilay sank'a'i a sosonan a magigikb.

(Dolonn ka so okit (agama) o Kadnan ka sa mokit sa ongangn a go thoma a mapiya).

Sa o ba pikira a isa a taw a ski tano na pphakaitoon tano so btad o manga sapak odi' na ipndarayon tano skaniyan, ogaid na aya pagokitan na so kapakathondotondog iyan a go so kapakaokit iyan sa mapiya, a go datar oto a ipkhawan ko siran oto a znditan iran so bontal ko da pn so onayan so kapakambowat on o nganin a khabinasaan iyan so Islam.

So Pagltan o Kapakabasng a go so di Katarotop:

Khasalak a khalidasan o pkhdg ko lalan so kapakasilay sii ko manga dolasan a miaona, ogaid na khabinntay sa silayan a salakaw a di mamiminos i kapipiligro a skaniyan so kapakasobra a lomalawan, a go so kapakiawidi ko ginawa ko di niyan khabaog, a pd sa manga paliogat a go kapangongonotan a go manga simba sa paratiaya sa gianka'i na ron matatago' so kaplayama ko ginawa a go so kaphakaonota on sa kaokit iyan ko sosonan o Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى), na khaadn so onga niyan a di niyan khagaga so kitarosn ko lalakaw sa khaolog sii ko lalan sa khindod skaniyan o btad sa kapndaraynon iyan sa taman sii ko manga paralo a onayan, na aya pn so manga sonat. So Rasūl (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) a sasakawn na pthoroon tano niyan ko kaangiyasi sank'a'i a lalan, sa gii niyan tharo'on a:

Mataan a so Allāh na di iprotos sa taman sa irotos kano (di mbokln sa taman sa bokln kano).

Sii na wajib a kapakambidaa tano ko It o kakowaa ko ginawa sa kapakapanamar iyan a go kapakathkhs iyan, a go so It o kapakabasng a go so kapakaawida on sa di niyan khakna, ka so ginawa na datar o wata' a maito' a o bagakn ka skaniyan na phakala' ko kabaya' sa kasoso, na o pakagn'k anka somoso na phakag'nk. Sa patoray so kalayama on ko katolangd, ogaid na sii ko manga tamana' o khagaga, sa so Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى), na pthoroon tano niyan sii ko kandowaa sa: *(Kadnan ami di kami nka phakaawida sa da' a gaga mi ron)*. Na gowani a maadn so lalan o panolon a mawatan a iktas a go margn, na pantag sa kalalayon sa kisampay o mama o panolon ko lalakaw, na wajib a di niyan pakaawidn so ginawa niyan ko di niyan khabaog, ka so maito' a lalayon na tomo' a di so mala' a maggtas, sa datar oto a di khapakay so kibgan tano ron ko di katarotop a go so kandaraynon, ka so manga awid na madakl, na so panolon na magiino sa manga taw a adn a thkhs iran a go adn a awid a akal iran.

So It o Kanggagaan a go so Kaplombat:

Phaningidingil so phlalakaw ko lalan, na da' a khailay niyan a papata' ko kapakadaag, minsan pn mawatan so kiaromasay o pndlg ko limbaya' o panolon, go minsan pn mala' so minibgay ran a romasay na khisonggod skaniyan o panamar iyan a go so

maratabat iyan sii ko kaosara ko gomaan a bagr, ka an iyan mapakababa' so lalan a di khapos, sa datar o ba so dila' o btad iyan na gii niyan tharo'on a:

***Apiya pn sakn i maori i masa na
ithalingoma ko so da magaga o miangaona***

Na phagapas a go so pd iyan a magayon on sii ko kapnggalbk sa kathinampakan a makazisipat sa karompak a go kazasariat a di niyan khamataan so pangindaw a mababantak, ogaid na khamarataan iyan so kaokhaog a Islam, a go phakambowat sa onga a marata', ka aya mataan a paganay a pankat o bagr na so kabagr o paratiaya, na aya phakatondog roo na so bagr o kaisaisa a go so kathatambda', oriyan oto na so bagr o barokan a go so gomaan, ko masa a di phakanggay a gona so salakaw ron.

So It o Politika a go so Sinanad:

Adn pman a silayan a salakaw a khaawat tano niyan phoon ko lalan a ontol, a skaniyan so kaphakakhapa tano ko manga sankot o kazinanad a go katharagombalay a go so kirngdn ko manga nda'o o Islam, sa pantag sa kapagadn sa onayan a mabagr, sa phagapas tano ko okit a kapholitika sii sa taong o manga lompokan a kandato' (political party), na khaikmat tano sa masa ini ko kadakl o bilangan a phakaoma sa panginam ko khataban a kamapiyaan, a go sabap ko kaada' on o manga patoray a kazinanad, a giyanan na lalan a tanto a mala' i kapipiligro a di khasarigan so bobolos iyan, a go di niyan maphagiyasa' so manga onayan a malamit a so khisana on sii ko manga galbk ko kapakataban a go so kindatoon ko Islam, mataan a di tano kamiminosan ko kadakl o bilangan, ogaid na miapakada' tano so andamanaya i okit o kakowa o bagr, miadadas tano ankoto a ladiyawan a kaiislami a mabagr i paratiaya a mbabalantan ko panolon iyan a go pkhorban sii ko lalan on, a go thatatap on sa taman sa matmo niyan so Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى), na irngd tano so okit o kazinanad sa di tano ikasoat so salakaw ron a sambu'.

So It o Panolon a go so Manga Taw:

Ski tano na manosiya a pkharibat a go paphakaatod, a go pkhasawal tano sii ko manga pamikiran, sa giyanan na btad a waraan ko langowan a giinggalbk sii sa isa a katampar, ogaid na sii ko along o kanggiginawa'i a go kaphapagariya' sii ko Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى), a go sabap ko kapagiikhlas a go so kambabalantan sii ko Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى), a maphakaontol iyan so ribat a go makapmbabaratomowa' on so manga pamikiran na khaadn so kathatabanga' sa marani, sa di khabinasa o kasawal o pamikiran ko kangginawa'i i bandingan iyan. Na amay pman ka mapayag so manga ginawa a go so manga taw sa makalampas ko panolon a go so kamapiyaan iyan, na mapayag ko kawang so kapmaratabat ko ginawa a go so kiphaporoon ko dosa, a go so kathaotaowi ko manga taw sa itongan o panolon, na giyanan na khisold o shaytan a go khaadn iyan so kaoparik a go khikayambr iyan so panamar, a go khikayor iyan so waqto sii ko manga sawalan a go so giikaphapasada' ko manga karido' sa pkhasokasoy so btad sa di bo dn pira sosen, na aya dn a korban roo na so panolon a go so kamapiyaan iyan, a aya patot na so katimo'a ko manga panagon-taman a go pakasangorn sii ko manga sarapiyag a lombay a bago sa mokit sa kazinanad a go kapagiyasa'.

Giya'i i sabagi' ko manga silayan odi' na manga dolasan sii ko lalan ko panolon a kiabayaan tano a kapakitanodi ron a go inilalang tano, sa mamangni tano sa tabang ko Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى), sa paganay a go sa kaposan, ka an tano niyan miokit ko lalan a

matotoro' a go toroon tano niyan ko maontol a okita', ka skaniyan ko nganin a khabayaan iyan na Gomagaos on.

وَأَقُولُ قَوْلِي هَذَا وَأَسْتَغْفِرُ اللَّهَ لِي وَلَكُمْ وَلِسَائِرِ الْمُسْلِمِينَ مِنْ كُلِّ ذَنْبٍ فَاسْتَغْفِرُوهُ
إِنَّهُ هُوَ التَّوَّابُ الرَّحِيمُ

Wa aqūlu qawli hādā wa astagfirullāha li wa lakum wa lisāiril Muslimin min kulli dambin fastagfirūhu innahu Huwat Tawwābur Rahim.